

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

CRISTOS A ÎNVIAT

„Învieirea lui Hristos văzînd, să ne închinăm Sfîntului Domnului Iisus, Unuia celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm Hristoase și sfîntă Învieirea Ta o lăudăm și o mărim, că Tu ești Dumnezeu nostru, afară de Tine pe altul nu știm, numele Tău numim. Veniți toți credincioșii să ne închinăm sfîntei Învierii lui Hristos, că iată a venit prin Cruce bucurie la toată lumea, totdeauna binecuvîntînd pe Domnul, lăudăm Învieirea Lui, că răstignire răbdînd pentru noi, cu moartea pe moarte a strîcat“.

„Cît este de sfîntită, cu adevărat, și mult prăznuită această noapte de mîntuire și strălucită, a zilei celei purtătoare de lumină a Învierii, mai înainte vestitoare fiind, întru care lumina cea fără de ani, din mormînt trupește tuturor a strălucit“.

„Îngerul a strigat celei pline de dar, curată Fecioară bucură-te, și iarăși bucură-te, că Fiul tău a înviat a treia zi din mormînt“.

„Luminează-te, luminează-te noulă Ierusalime, că slava Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum și te bucură Sioane; iar tu curată Născătoare de Dumnezeu veselește-te întru Învieirea Celui născut al tău“.

„Paștile cele sfîntite astăzi nouă s-au arătat, Paștile cele nouă și sfînte, Paștile cele de taină, Paștile cele prea cinșite, Paștile Hristos izbăvitorul; Paștile cele fără prahană, Paștile cele mari, Paștile credincioșilor, Paștile care au deschis nouă ușile raiului, Paștile cele ce sfîntesc pe toți credincioșii“.

ZIUA ÎNVIERII - ZIUA BUCURIEI

Din cea mai veche tradiție creștină răsăriteană ni s-a transmis, din generație în generație, cîntarea: „Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcînd și celor din mormînte viață dărîndu-le“. Am cîntat-o toți în această Zi a Învierii, cu bucuria inimii și a minții, și o vom cînta cu mereu sporită bucurie pînă la Înălțare, și ne vom saluta în toată această vreme, vestindu-ne unii altora că: **CRISTOS A ÎNVIAT!** Prin aceste cuvinte ne mărturisim credința că Mîntuitorul, după ce a fost răstignit, a murit și a fost îngropat, a treia zi a înviat. Sfîntul Pavel și toți evangheliștii ne dau mărturia clară că după Înviere Mîntuitorul s-a arătat mironosițelor, „apoi lui Chefa, apoi celor doisprezece; după aceea s-a arătat deodată la mai bine de o sută de frați“ și, ca să-și încredințeze ascultătorii și pe noi, că mărturia Sa era adevărată și verificabilă, adăuga: „dîntre care cei mai mulți trăiesc pînă acum“, deci acești frați puteau fi întrebați, puteau adevăra oricui că L-au văzut înviat (I Cor. 15, 4—6).

Apoi, pe drumul Damascului, mergînd Sfîntul Pavel sub numele său vechi, de Saul, să-i prigonască pe creștini, să-i întemnițeze și să le facă tot răul, căci nu credea în Înviere, Iisus I s-a arătat și lui, a stat de vorbă cu el și așa, din cel mai mare prigonitor, Saul a devenit Sfîntul Pavel, apostolul neamurilor, martor al Învierii, ziditor al creștinismului în lumea păgînă de atunci, lume pe care creștinismul a transformat-o din temelii.

Atîț de mult a transformat-o încît, odată cu creștinismul, începe în istoria omenirii o eră nouă, era creștină. Anii încep să se numere de la nașterea lui Hristos.

Credința în Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu s-a întemeiat pe învățăturile Sale, căci chiar dușmanii Săi au recunoscut că: „Niciodată n-a grăit un om așa, ca omul Acesta“ (Ioan 8, 46). S-a întemeiat apoi pe minunile Sale, căci El a vindecat orbi din naștere, ologi, slăbănogi, leproși și, în chip definitiv și desăvîrșit, s-a întemeiat pe propria Sa învîiere din morți.

Învieirea Domnului a fost cea mai mare minune a Sa și ea a fost menită să-i convingă pe toți de dumnezeirea Sa, de puterea Sa și, în felul acesta, să ofere cel mai puternic argument pentru ca învățăturile Sale să fie primite ca învățături dumnezeiești, ca porunci divine, ca mijloace și căi de mîntuire. „Căci nu este alt nume sub cer, dat oamenilor, prin care trebuie să ne mîntuim“ (F. Ap. 4, 12), în afară de numele și învățăturile lui Iisus. Să nu mai rămînă nici o îndoială în această privință. Și într-adevăr, nu mai rămîne nici o îndoială. Hristos a înviat! Mormîntul a fost găsit gol. Femeile care au venit Duminică dimineața cu mir la mormînt au găsit piatra dată la o parte și înăuntru giulgiurile păzite de îngeri. Apoi Cel înviat s-a arătat ucenicilor și, cum am mai spus, și unor mulțimi, a mîncat cu ei, lui Toma i-a arătat urmele rănilor, ca să-l încredințeze că era El cu adevărat și nu o fantomă, sau un duh, sau altceva. Le-a dat ucenicilor ultimele învățături și apoi, în fața lor, S-a înălțat la ceruri.

Cei care L-au văzut și L-au ascultat înainte și după Înviere ne-au lăsat și nouă mărturie neînndoialnică despre toate acestea și pe mărturia lor se întemeiază credința noastră. Mai ales după Pogorîrea Duhului Sfînt, primind puteri noi, precum fuseseră încredințați de Iisus (Luca 14, 4, 9), Sfîntii Apostoli au devenit „martori în Ierusalim și în toată Iudeea și Samaria și pînă la marginea pămîntului“ (F. Ap. 1, 8), că Hristos a înviat, că a fost Mesia trimis de Tatăl, Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu, Unul din Treime.

Cît de emoționant, simplu și convingător, răspund Sfîntii Petru și Ioan căpeteniilor sinagogii care le porunceau să nu mai vorbească de Iisus și de Învieirea Sa. Ei zic: „Nu putem să nu grăim cele ce am văzut și am auzit“ (F. Ap. IV, 20). Ei, fricoșii din timpul Patimilor, acum vorbeau în limbi în-

(Continuare în pag. a 2-a)

† ANTONIE
Mitropolitul Ardealului,
Crișanei și Maramureșului

Vecernia mare din Duminica Învierii, la Ierusalim

În Duminica Învierii Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, din 10 aprilie 1977, am luat parte activă la Vecernia cea mare de la Biserica Învierii din Ierusalim, cînd se citește Sfînta Evanghelie în douăsprezece limbi.

La ora 12, grupul de pelerini români este prezent la reședința Patriarhiei ecumenice. După ce ne îmbrăcăm în odăjdi strălucitoare, pornim spre Biserica Sfîntului Mormînt, depărtare de cea 1 km, în dangătul solemn al clopotelor minunate.

Întînd în marea catedrală a Sfîntului Mormînt trecem prin fața „Pietrii Ungerii“, acoperită cu flori, cu mireme și aromate. Ne închinăm cu smerenie și bucurie în fața Sfîntului Mormînt care este puternic iluminat și împodobit cu numeroase coroane de flori. Urcăm încet la Sfîntul Altar al Bisericii Învierii care este mult mai ridicat față de naos, cu o pravelește excepțională. La Sfîntul Altar sînt zece de ierarhi în scaune arhieresti și clerici superiori din toată lumea ortodoxă. De față sînt autoritățile civile care au locurile rezervate, în jurul tronului patriarhal.

În lipsa Sanctității Sale Patriarh ecumenic Benedictos I, pe atunci bolnav, la Vecernie servește ca protos-patriarhal I. P. S. Sa, Mitropolitul Vasileos de Cezareea, înconjurat de nouă ierarhi și mulți preoți. După ce I. P. S. Sa tîmiază cu pietate Sfîntul Mormînt, apoi Sf. Altar și pe credincioși, dă

(continuare în pag. a 2-a)

Pr. Simion Radu

ÎNVIEREA DOMNULUI ȘI ÎNVIEREA NOASTRĂ

În general ne-am obișnuit să reducem Învieirea Domnului la un fapt trecut — pe care îl comemorăm în fiecare an la Paști ca și în fiecare duminică — iar înviera noastră la un fapt viitor, pe care-l așteptăm la sfîrșitul veacului. Nu mărturisim doar: „Aștept înviera morților și viața veacului ce va să fie!“ Puțini sînt însă aceia care vād și încearcă să trăiască cele două evenimente în unitatea lor desăvîrșită și în actualitatea lor permanentă.

Toate actele mîntuitoare ale Domnului: Întroparea, Propovăduirea Evangheliei, Minunile, Patimile, Moartea pe Cruce, Învieirea și Înălțarea la cer — ca fapte reale, concrete, istorice —, deși legate de un anumit timp și loc sînt totodată și mai presus de timp și de spațiu pentru că autorul lor nu este numai un simplu om, supus timpului și spațiului, ci și Dumnezeu care este deasupra acestor categorii ale existenței umane. Ori, tocmai prin Învieirea Sa din morți, Mîntuitorul Hristos a pus pecetea veșniciei asupra tuturor actelor Sale mîntuitoare, care liberate de timp și de spațiu primesc caracterul actualității permanente. De aceea comemorarea lor pe parcursul anului bisericesc nu este o simplă aducere aminte de un eveniment trecut — cum se întîmplă cu sărbătorirea evenimentelor pur omenești —, ci o reactualizare a lor prin Duhul Sfînt și prin puterea credinței. Iată de ce la Crăciun cîntăm: „Hristos se naște mării-L-! Hristos din ceruri, întîmpinați-L-!“ iar la Paști: „Jeri m-am îngropat prezentul verbelor din aceste fraze!“ Sărbătorile creștine sînt deci trăiri actuale cu Mîntuitorul Hristos care după Sfînta Sa Înviere a zis ucenicilor: „Iată Eu sînt cu voi în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacurilor“ (Mt. 28, 20).

Prezența aceasta a Mîntuitorului Hristos cu noi nu trebuie redusă la o stare morală sau sentimentală de comuniune cu El, ci văzută și trăită în fundamentul ei sacramental: Hristos cel înviat este prezent în noi și în lume în primul rînd prin Sfintele Taine ale Bisericii. Să amintim aici foarte pe

(Continuare în pag. a 2-a)

† SERAFIM FĂGĂRAȘANUL

CRUCEA — izvor de bucurie

„Veniți toți credincioșii să ne închinăm sfîntei Învierii lui Hristos, că iată, a venit, prin Cruce, bucurie la toată lumea“.

Răstignirea pe Crucea Golgotei constituie ultimul moment din viața de chenoază, umilîntă și deplină ascultare a Logosului întrupat, fiind expresia cea mai elocventă a dragostei lui Dumnezeu pentru umanitate. Hristos a primit crucea pentru noi, a purtat-o în spate și a omorît pe ea umanitatea noastră cea veche schilodită de păcat ca a treia zi să o reinvieze transfigurată și pe deplin pătrunsă de harul Duhului Sfînt. Între Cruce și Înviere există o tainică legătură interioară; Învieirea însăși este o consecință firească a acceptării Crucii și a morții. Fără Cruce și moarte nu s-ar fi putut experia bucuria Învierii.

Prin Sfintele Taine, în Biserica, Hristos își actualizează lucrarea Sa mîntuitoare, prin Sfîntul Duh, pînă la sfîrșitul veacurilor, parcurgînd cu fiecare dintre noi, drumul spre Golgota morții omului celui vechi al păcatului și al învierii noastre, ca făptură nouă. Întreaga viață a creștinului se desfășoară sub semnul biruitor al Crucii, de la Botez și pînă la mormînt. Acest fapt ne arată, o dată în plus, că și creștinul care vrea să experimenteze bucuria Învierii întru făptura nouă, trebuie, mai întîi, să primească Crucea, fără cîntare.

Crucea, ca moarte a omului cel vechi al păcatului, este izvor de libertate, pace și bucurie: „Iar cei ce sînt ai lui Hristos Iisus și-au răstignit trupul împreună cu patimile și poftele lor“ (Gal. 5, 24). Păcatul se suprapune vieții omului și după o perioadă de conviețuire, el devine o a doua natură. Un om păcătos se vede atît de înălțat de poftele și patimile lui încît nu mai întrezărește nici o posibilitate de eliberare. Plăcerea păcătoasă odată săvîrșită, provoacă durere; alinarea durerii pretinde satisfacerea plăcerii și omul se va plasa într-un cerc vicios de unde nu va mai putea ieși niciodată. Singura posibilitate de eliberare și de experiență a bucuriei ce decurge din aceasta este decizia de a accepta Crucea, de a pune începutul morții omului celui vechi, a naturii păcătoase suprapuse ființei umane, create după chipul lui Dumnezeu.

Drumul nostru spre Golgota nu este deloc ușor. Pe cale vom avea momente cînd și noi vom cădea sub greutatea Crucii. Hristos este însă cu noi și în noi și face cu fiecare, în parte, drumul Crucii dezrobirii noastre. Bucuria învierii noastre care ne așteaptă va fi însă prea mare pentru a mai da înapoi și a abandona Crucea.

Natura păcătoasă a ipocriziei, duplicității, a parvenirii cu orice preț, și, în general, a decăderii morale care s-a suprapus pe ființa multora dintre noi în ultimii 45 de ani, trebuie răstignită și anihilată. Doar prin acceptarea Crucii și a morții omului celui vechi, societatea românească va putea experia cu prisosință, bucuria eliberatoare a Învierii lui Hristos și a reinvierii ei.

Pr. Ioan Sașa

ZIUA ÎNVIERII – ZIUA BUCURIEI

(Continuare din pag. 1-a)

telese de toate națiile adunate în Ierusalim, și „grăiau cu îndrăzneală” (F. Ap. 4, 31). Acum nu se mai temeau de nimic și de nimeni. Spuneau și propovăduiau adevărul pe care îl văzuseră: pe Hristos cel înviat.

De ce e importantă pentru noi Învierea Domnului?

E importantă pentru că, dacă Hristos a înviat, și noi vom învia. Dacă Hristos a înviat, moartea nu mai este moarte, adică nu este dispariție definitivă, ci e doar o trecere din viața aceasta în altă viață, cu durată eternă.

Învierea Domnului aduce omenirii, doritoare din totdeauna de a cunoaște rostul vieții și taina morții, dezlegarea care le luminează pe amândouă.

Învierea Domnului ne arată că sîntem nemuritori, că viața de aici are rostul de a fi trăită frumos, în iubire și înțelegere, deoarece toți sîntem fiii lui Dumnezeu și frați între noi. Sîntem creația Sa cea mai iubită, pentru că totul, cerul, și stelele, și pămîntul cu toate frumusețile și darurile lor, pentru om au fost create, „spre desfătarea noastră”, cum spun textele bisericești.

Învierea Domnului e marea noastră mîngiere: ne vom întîlni, ne vom vedea cu cei dragi ai noștri de care ne despărțim aici prin moarte. Dacă Hristos a înviat, spune Sf. Pavel, ultimul vrăjmaș al omului a fost biruit, acest vrăjmaș fiind moartea (I Cor. 15, 26). Căci, cu adevărat, cine nu socotește moartea ca pe cel mai mare vrăjmaș, pentru că amenință și curmă pe cel mai mare dintre darurile dăruite omului, și anume viața? Viața e cel mai mare dar, pentru că numai Dumnezeu îl poate da. De aceea nimeni nu dorește să-l piardă. Și iată că înviind Iisus, El ne arată că chiar dacă, aparent, la un moment dat ne pierdem viața de fapt n-o pierdem. Ea continuă dincolo, acolo de unde Iisus s-a putut întoarce.

Învierea Domnului a schimbat radical concepția despre lume și viața a omenirii. Viața a căpătat sens înalt și, fiind veșnică, impune răspundere pentru felul cum e trăită pe pămînt. Nu mai poți trăi la întîmplare, cînd știi că ești nemuritor. Nimic nu-ți mai este indiferent, cînd știi că trăiești sub ochiul lui Dumnezeu. Învierea Domnului e temelia moralei, a faptei bune. Și viața, și moartea au căpătat înțelesuri noi, pline de rosturi care, fără Învierea Domnului, ar fi rămas ascunse omenirii și ar fi domnit cu și pînă atunci, în lume, neștiința și întunericul. Ar fi domnit filosofii imaginate după mîntea fiecăruia, religiile idolatre lipsite de sens, sau cele care erau nedesăvirșit descoperite, formaliste, învechite, lipsite de cea mai elementară legătură dintre viață și moarte. Aceasta din urmă era privită ca o catastrofă inevitabilă și absurdă, și din perspectiva ei, tot așa de absurdă apărea în cele din urmă și viața. Numai Învierea Domnului a dat sens ultim și definitiv, și vieții și morții, căci a convertit moartea în viață,

DUPĂ „ZIUA ÎNVIERII” NOASTRE

Dumnezeu și-a ținut întotdeauna făgăduințele, chiar și atunci cînd părea că întîrzie să le împlinească. Atunci lucrarea Lui se arăta mai limpede, mai fără îndoială pentru noi oamenii.

Se spunea pentru Avva Daniil, cum că venind barbarii în Schit, au fugit părinții. Și a zis bătrînul: „Dacă nu poartă grijă de mine Dumnezeu, pentru ce să grăiesc”. Și a trecut prin mijlocul barbarilor, și nu l-au văzut pre el. Atuncea a zis către sîn: „Iată a purtat grijă de mine Dumnezeu, și nu am murit”. Iată dar și tu ceea ce este al omului, și fugi ca părintii”. (Din Pateric).

Dumnezeu a făcut ale sale, și facem și noi ale noastre. „Hristos a înviat” pentru noi toți, dar și de noi depinde ca să înviiem cu El, întru El, la fericirea și viața veșnică.

Cînd duhul cel necurat iese din om, umblă prin locuri fără apă, căutînd odihnă, și, negăsind, zice: Mă voi întoarce la casa mea, de unde am ieșit. — Și venind, o află măturată și împodobită. — Atunci merge și ia cu el alte șapte duhuri mai rele decît el și, intrînd, locuiește acolo; și se fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele decît cele dintîi. (Lc. 11, 24—26).

Să ne ferescă Bunul Dumnezeu de un astfel de pluri-demonism.

Și a intrat Iisus în templu și a alungat pe toți cei ce vîndeau și cumpărau în templu și a răsturnat mesele

a dat sens nonsensului, a dat înțeles neînțelesului.

Ziua Învierii e ziua bucuriei depline. Această bucurie o cîntăm și ne-o reamintim în toate cântările: „Ziua Învierii, să ne bucurăm popoare” și „unul pe altul să ne îmbrățișăm”. Sfînta noastră Biserică ne îndeamnă cu acest prilej, ca, dacă au existat între noi unele neînțelegeri și greșeli, să ne reconciliem unii cu alții și „să iertăm toate pentru Înviere”. Adevărul Învierii e atât de mare, atât de coplesitor, încît nimic nu poate fi mai important, decît faptul că Hristos a înviat. În lumina Învierii Lui să redevenim alți oameni, să ne înnoim simțirile, să ne primenim gîndirea, să uităm tot raul pe care ni l-au făcut alții nouă, sau dacă noi am alunecat în astfel de fapte, să ne pară rău și să reinstaurăm între noi iubirea. Căci a înviat Domnul iubirii. Acela care ne-a învățat că din această voro, aceea omenii că sîntem ucenicii Lui, de vom avea dragoste între noi (Ioan 13, 35).

„Dragostea — spune Sfîntul Pavel — rabdă mult și se milostivește; dragostea nu pizmuește; dragostea nu se trufește, nu se mîndrește, nu se poartă cu necuviință, nu caută ale sale foloase, nu se mînie, nu se gîndește la rău, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Ea toate le acoperă, toate le crede, toate le îndăjduiește, toate le rabdă”. Trei sînt virtuțile cele mari care se cer fiecărui creștin: „Credința, nădejdea și dragostea, dar dintre ele dragostea este cea mai mare” (I Cor. 12, 4—7, 13).

Să iubim pe aproapele nostru ca pe noi înșine. Să dispară ura, răutatea, răul sub toate formele lui. Să ne readucem aminte că toți sîntem frați. Și legea de aur a creștinismului, cea sinteză a învățăturii Mîntuitorului: „Ce vrei să-ți faci ție oamenii, aceea fă-le și tu lor”, să fie legea vieții noastre de toate zilele. Așa va domni între noi „pacea lui Hristos”, libertatea, dreptatea, iertarea, răbdarea, iubirea și buna înțelegere.

Odată cu toate aceste virtuți vă îndemn să vă străduți neștirbită credința ortodoxă a moșilor și strămoșilor noștri, iar cu cei de altă credință și neamuri, să fiți în bună înțelegere, ca frați viețuitori pe același pămînt românesc, pe care trebuie să domnească dragostea, semnul cel mare al credinței noastre în Dumnezeu.

Să cîntăm lui Dumnezeu cîntare nouă, din inimă noi, renașcute într-o credință și mai puternică. Să primim în suflete curate darul Învierii, încredințarea nemuririi noastre și credința că Mîntuitorul cel înviat, pentru noi a înviat, pentru fiecare din noi, și pentru mîntuirea noastră, căci El ne știe pe fiecare pe numele și după gîndurile și faptele noastre. Să-I oferim gînduri și fapte bune.

Prezum atunși s-a o întîlnit, în dimineața Învierii, cu femeile purtătoare de mir și cu ucenicii, astăzi cînd îi sărbătorim Învierea se întîlnește cu fiecare din noi, și tuturor ne adresează cuvîntul: „Bucurați-vă!” (Matei XXVIII, 9). Ziua Învierii e ziua bucuriei. Să ne deschidem inimile ca să pătrundă în ele această bucurie și să rămîna pururea în noi.

schimbătorilor de bani și scaunele celor care vindeau porumbel... (Mt. 21, 12...).

Oare de ce nu s-a alungat și pe arhierii și, în general, oare de ce nu s-a păstrat în Evanghelie vreun cuvînt de-al Mîntuitorului împotriva „clerului de instituție divină” al Vechiului Testament? Poate pentru că erau, totuși, preoții Tatălui Său ceresc? — Alte cuvinte ale Sale s-au păstrat: „Val vouă, cărturarilor și fariseilor fătarnici că sînteți ca mormintele care nu se văd, și oamenii, care umblă peste ele, nu le știu”. (Lc. 11, 44).

Și cuvintele Lui rămîn adevărate...

Să nu ne amăgim și să nu ne fie frică să spunem adevărul, (căci acesta este Duhul Bisericii, cel adevărat): la Judecată vor fi prezentați și prunci ucși în toate vremurile, fie de către irozii și tiranii și genocizii atîtor neamuri, fie în avorturile de atîtea feluri...!

Oare și în acest caz va fi adevărat că cei dintîi vor fi cei din urmă?

Nu mai este întrebare, nici elin... (Gal. 3, 28), căci nu este deosebire între iudeu și elin, pentru că același este Domnul tuturor, care îmboğățește pe toți cei ce-L cheamă pe El. (Rom. 10, 12).

Oare ce (mai) înseamnă aceasta?

Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte cînd și celor din mormînturi viață dărîndu-le.

Peste toate mizeriile, nenorocirile și tragediile lumii acesteia „Hristos a înviat... cu adevărat...”!

Stud. Vasile Grajdian

Învierea Domnului și învierea noastră

(Continuare din pag. 1-a)

scurt doar două dintre acestea: Botezul și Euharistia. După Înviere, Mîntuitorul a poruncit ucenicilor să meargă și să boteze neamurile în numele Sf. Treimi, adăugînd apoi cuvintele amintite mai sus „...și iată Eu sînt cu voi în toate zilele pînă la sfîrșitul veacurilor”. Iar la Cina cea de Taină a spus: „Aceasta să o faceți spre pomemirea Mea” (Lc. 22, 19). Căci, zice Sf. Ap. Pavel, „de cite ori veți mîncă această pîine și veți bea acest pahar, moartea Domnului vestiți...” (I Cor. 11, 26).

Botezul este moarte și înviere adevărată cu Hristos, care a murit și a înviat pentru noi. Îngropați fiind împreună cu El prin botez, zice Apostolul neamurilor, cu El ați și înviat prin credința în puterea lui Dumnezeu” (Col. 2, 12). De aceea moartea pentru noi este un fapt trecut și nu unul viitor. Noi nu mai sîntem sub osînda păcatului care aduce moartea — căci „plata păcatului este moartea” (Rom. 6, 23) —, ci sub puterea învierii care ne transformă progresiv, făcîndu-ne asemenea cu Dumnezeu. Botezul ne pune în situația bobului de grîu care fiind semănat, moare mai întîi pentru ca să poată încolți și aduce roadă. Iar moartea noastră biologică nu-i decît o schimbare de veșmint (II Cor. 5, 4), o trecere (Paște=pașaj) sau mutare la viață. „Mutatu-te-al la viață, fiind Maica Vieții”, zicem în troparul Adormirii Maicii Domnului. Așadar, botezul ne comunică Învierea Domnului (viața Sa însăși), care devine astfel și învierea noastră; o înviere reală, adevărată și cu putere de transformare. Iar rostul vieții noastre nu-i altul decît acela de a ne strădui să actualizăm mereu acest mare dar al botezului, să manifestăm adică tot mai evident învierea noastră, trăind ca „fii ai Învierii” (Lc. 20, 36). Atunci Hristos va lua chip în noi și vom putea spune cu Apostolul: „nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine” (Gal. 2, 20).

Dar actualizarea continuă a botezului nostru și înaintarea spre desăvirșire nu-i în primul rînd lucrarea noastră, ci a lui Dumnezeu, care vine mereu la noi în Taina Sfintei Euharistii. Împărtășirea deasă cu Sfințitul Trup și Scupmul Singe al Domnului înnoiește și transfigurează inculul cu inculul firea noastră slăbănogită de păcat, desăvirșind astfel lucrarea botezului. Căci „fîrea celui mai tare schimbă fîrea celui mai slab”, zice Sf. Maxim Mărturisitorul. De aceea, Euharistia, în care Domnul cel mort și înviat este mereu prezent, trebuie să constituie centrul vieții noastre sufletești. Prin Euharistie ca și prin celelalte Sfînte Taine, Mîntuitorul reface împreună cu fiecare din noi drumul vieții Sale pămîntești, începînd de la Naștere și pînă la Suirea Sa la ceruri, comunicîndu-ne mereu puterea transformatoare a Învierii Sale. La care noi trebuie să adăugăm rugăciunea și osteneala noastră de îmbunătățire permanentă, căci în toate sîntem „colaboratori cu Dumnezeu” (I Cor. 3, 9). Numai voind și noi, Dumnezeu ne transformă, numai luptînd și noi harul Învierii vine în ajutorul neputințelor noastre! Astfel încît Învierea Domnului va fi cu adevărat și învierea noastră; o înviere prezentă și nu numai viitoare, de la sfîrșitul veacurilor, o înviere dinamică, transformatoare a vieții noastre și a lumii inconjurătoare.

Vecernia mare din Duminica Învierii la Ierusalim

(Continuare din pag. 1-a)

„Binecuvîntarea” de pe tronul arhieresc, din noas și se începe Vecernia Sfințitului Învierii, în fața zecilor de mii de credincioși.

La Vohod, doi preoți duc în față, pe brațe, o Sfîntă Evanghelie de aur, de cea 80—90 mărime. Am rămas uimiți, adim impresionat, că niciodată n-am văzut așa ceva. Inconjurăm Sfințitul Mormînt cu Evanghelia, apoi ne oprim în mijlocul catedralei, sub un uriaș candelabru aprins cu mii de becuri electrice de toate formele și culorile, care fac o impresie extraordinară asupra tuturor.

Unmează citirea Sfintei Evanghelii de la Ioan 20, 19—25, despre arătarea Domnului Hristos după Înviere — în douăsprezece limbi ale pămîntului. Sunele marelui clopot al bisericii însoțește fiecare verset, în fiecare limbă. Domnește o pace adîncă și o liniște profundă. Este o tăcere mormîntă. O trăire în cer. Citirea se face din corul catedralei, de la o foarte mare înălțime. Pare că este un glas din cer care coboară peste inimile credincioșilor, le fascinează și le transfigurează. Acum omul tace, ascultă și se supune, pentru că îl vorbește însuși Hristos-Domnul Cel înviat, ca să-i arate rostul său în lume, să-l treacă din moarte la viață și de pe pămînt la cer. Clipa de acum te extaziază și faci sfînta și supremă experiență că trăiești în prag de veșnicie, ... și s-au deschis cerurile. Acum simți că Hristos-Dumnezeu coboară în „potirul” sufletului tău pentru ca, purificîndu-te să te ridice la El, înnoit, sfîntit, îndumnezeit. Cugelul mi s-a umplut de lumina adevărului exprimat de S. Bulgacoof, — că Ortodoxia este „cerul pe pămînt”, care se revelează omului ca să-l înalțe la Dumnezeu.

A șaptea Sf. Evanghelie se citește în românește, de către superiorul Așezămîntului românesc de la Ierusalim iar corul maicelor noastre călugărite, este 50, răspunde pîntr-un rîu, frumos și armonios: „Slavă ție, Doamne, Slavă ție!”. Este un moment care ne emoționează profund și ne umple inima și ochii de lacrimi de bucurie. Și cum ar putea un suflet de român ortodox să nu laorimeze la cele ce vede și aude? Oare nu este aici o afirmare plenară, în grad supervaliv, a demnității Ortodoxiei românești în concertul tuturor Bisericilor Ortodoxe surori, aflate acum la Ierusalim? Ar trebui să îi insensibil, sau orb și surd la inimă, ca să nu te impresioneze măcar faptulul că auzi cîndu-se Sfînta Evanghelie a Învierii Domnului — chiar lîngă Sfințitul Său Mormînt — în scumpa, dulce și sfîntă limbă românească, limba noastră strămoșească, „limba vechilor cazani”, limba unui popor care s-a născut și a crescut creștin, a trăit și s-a bucurat arareori și a plîns adeseori la sîmul Bisericii Ortodoxe — a cărei soartă era identică cu a sa, care l-a ocrotit și-l ocrotește de două milenii, pentru că este așezat „în calea tuturor răutăților”, cum zice cronicarul Gr. Ureche.

Minutarea este Dumnezeu în mijlocul neamurilor pămîntului! El a făcut să răsună limba românească, ca un cor îngeresc, în Biserica Sfințitului Mormînt în Ziua Învierii Domnului, în Biserica din Ierusalim care este prima Biserică creștină din lume, întemeiată în anul 33, la pogoria Sfințitului Duh peste Apostoli. Ea este mama tuturor Bisericilor creștine de pe pămînt. De aici ne-a venit și nouă, românilor, „Lumina lui Hristos”, — zice istoricul Eusebiu de Cezareea — prin Apostolul Andrei, apoi prin ucenicii Sf. Ap. Pavel care au predicat în Asia Mică și Peninsula Balcanică, în Macedonia și Tracia. Din Ierusalim au plecat Apostolii să cucerească lumea pentru Evanghelie după ce au văzut pe Domnul înviat. Care i-a asigurată că va fi cu ei pînă la sfîrșitul veacurilor (Mat. 28, 20). În Ierusalim, Apostolii Domnului au primit harul Sfințitului Duh, la Rusali, și de aici au pornit cu eroism ceresc, prin puterea și lumina credinței, să cucerească Atena filozofilor (Fapte 17) și să supună Roma cezariilor, să îmblînzească moravurile și să convertească popoarele păgîne la Împărăția lui Dumnezeu.

De aceea ne-am bucurat că am venit la maica tuturor Bisericilor creștine, la Ierusalimul cel de jos, sfîntit cu Singele Răscumpărătorului neamului omenesc, Hristos-Domnul, și, în adîncul inimii, am zis: „Doamne Iisuse Hristoase, Îți mulțumim pentru harul Tău că ai făcut milă cu neamul nostru — odinioară păgîn — și l-ai chemat la Evanghelie, să-Ti slujească ție și, prin Tine, omenirii întregi. Sîntem o mică insulă latină între neamuri străine și am supraviețuit milenii — ca o minune a Ta în istorie — deși au trecut peste noi, ca ape vijeloase, popoare migratoare, care ne-au săracit, dar nu ne-au mutat din loc. Dispărut-au din cartea neamurilor imperii, state și popoare mari, dar noi, românii, ne-am păstrat ființa etnică, unitatea și continuitatea, identitatea și autenticitatea geto-daco-romană, în pofida valurilor furtunoase ale istoriei noastre strămoșești zăbucimate, dar mărețe. Care este taina acestei supraviețuirii în Carpați, la Dunăre și la Mare? „Ești numai Tu, Doamne! Este credința în Tine, este dragostea noastră de ție și de Învierea Ta, de gila strămoșească și de Biserica Ta! Și tot numai dragostea de Tine și de Biserica Ta, de gile și de neam, ne va menține și în viitor în istorie. ție ne rugăm, ocrotește cu harul Tău, Biserica, Patria, poporul ca să Te preamărim în veci!”

La sfîrșitul Vecerniei a cîntat frumos un cor al clericilor ruși, cu voci minunate, după care a urmat corul serafimic al maicelor noastre. Ele cîntă și închinată pe credincioși cu melodii de muzică pasalică. Cîntă „Hristos a înviat!” pe mai multe variante, „Ziua Învierii...” și „Ingerul a strigat!” Deodată I. P. S. Sa Mitropolitului priostos-Vasileos, zice cu glas tare, în limba română: „Să cînte românii „Pe Stăpînul!” Iar corul nostru cîntă cu multă măiestrie și căldură acest imn al arhierilor ortodocși. Și din nou, la sfîrșit, I. P. S. Sa zice tot în românește: „Mai cîntați încă odată „Pe Stăpînul!”. Iar corul repetă imnul, pomenind numele I. P. S. Sale, fapt care a impresionat plăcut și profund și a pus în uimire toată suflarea ortodoxă, care auzea înțîia oară frumoasa cîntare religioasă românească.

Apoi, cu mare bucurie și înaltă satisfacție duhovnicească, am sărutat icoana Sfințitului Învierii din mina I. P. S. Mitropolit Vasileos și Sfînta Evanghelie (portativă) din mîna celorlalți nouă ierarhi slujitori, după care am fost stropiți cu mironideni, parfumuri aromate și petale de flori multicolore. În toate cele de aici, am simțit lucrarea minunată a harului divin în viața Bisericii Ortodoxe Române, strîns conjugată cu a celorlalți Bisericilor surori, prin marea taină a Învierii Domnului care ne unește pe toți.

Ca odinioară Sfinții Apostoli pe Tabor, am fi dorit să spunem, cu ardore, clipei sfînte de acum să se oprească pe loc... ca să vădăm că trăim în cer... Dar omul este neputincios și stă sub vreme, iar vremea curge și fug și se varsă în oceanul veșniciei care ne cheamă, ne dorește și ne așteaptă la capătul acestei vieți trecătoare. De aceea am plecat cu inutul nostru drag spre casă, apoi spre Patrie, aducînd cu noi numai eterna aminture a sfințitului bucurii despre cele ce am văzut, am auzit, am simțit și am trăit la Ierusalim la Învierea Domnului, din anul 1977, 10 aprilie, care nu se pot spune în grai omenesc și nu se vor mai repeta.

Suferință și eliberare

Suferință, un cuvânt cu adânci implicații în ființa noastră, cu atâtea și atâtea sensuri înțeluse într-un fel sau altul, cuvânt răscolitor de nedorite opțiuni; cuvânt cu adâncimi de tainice înțelșuri, cuvânt ce exprimă o realitate deși nedorită, totuși mereu întâlnită pe cărările vieții noastre ca o umbră ce însoțește prezența noastră fizică pe pământ.

Încercările înțelșurilor ei se par a fi zadarnice. Ele rămân o mare taină a existenței noastre. O mare taină, dar totuși o realitate. O realitate fără nici un sens? Nicidreacum, ci din contră o realitate cu implicații ale pedagogiei divine în viața fiecăruia dintre noi.

Apariția ei în viața noastră coincide cu apariția păcatului săvârșit de către prima pereche de oameni, care au ajuns la constatarea că în locul frumoasei comuniuni cu Dumnezeu, plină de curajul încrederii, s-a sălășluit înăuntru lor suferința fricii: „Am auzit glasul Tău și m-am temut, căci sint gol și m-am ascuns” (Fac. 3, 10) Gol? Gol de sublimele simțăminte ale sfintei comuniuni. Gol de lumina lină a frumuseții raiului. Gol de îmbrăcămintea neștricăciunii veșnice. Pe bună dreptate constată și Psalmistul: „Întîi am păcătuit și apoi m-am tulburat”.

Începutul nu a fost sfârșitul. De la zbuciumul suferințelor ucigașului Cain, la nesuferita muștrare a suferinței pesimiste a lui Iuda Iscarioteanul și pînă la marile muștrări de conștiință ale noastre ale tuturor celor ce săvârșim păcatul, suferința se continuă ca un zbucium asemenea valurilor mării, ca un pustiu fără de apă, ca o temniță întunecată pe cărările vieții.

Există oare vreo suferință așa de mare ca suferința pricinuită de prezența păcatului? Noi căutăm fel de fel de explicații ce ar cauza suferința de la Pascal la Kierkegaard, de la Schopenhauer la Eminescu de la Nietzsche la Cioran, dar toate acestea încercări explicative cu implicații biologice, sociale etc. nu-și au oare originea — dacă le analizăm în lumina Adevărului, — în păcat și numai în păcat? Sfântul Apostol Iacob întărește această convingere atunci cînd zice în epistola sa (Cap. 4, 1-3). „De unde vin războaiele și de unde certurile între voi? Oare nu de aici din poftele voastre, care se luptă în mădularele voastre? Pofțiți și nu aveți, ucideți, pizmuiți și nu puteți dobîndi ce doriți... cereți și nu primiți pentru că cereți rău, ca voi să risipiți în plăceri”.

O neclaritate. Cum după atîta suferință întâlnită în cale, vine Mîntuitorul și ne îndeamnă tot la suferință prin luarea crucii ca să-l urmăm Lui? Aici este o altă nuanță a suferinței, suferința înfrînării, suferința răbdării. Dacă prima suferință de care am vorbit este chinuitoare, aceasta la care ne îndeamnă Mîntuitorul este salvatoare. Prima începe cu o plăcere și sfîrșește cu o durere, după spusa Sfîntului Maxim Mărturisitorul, pe cînd suferința crucii la care ne îndeamnă Mîntuitorul începe cu poverile înfrînării și ale răbdării și sfîrșește cu intrarmarea sufletească cu tîria puterii Duhului Sfînt, cu acea eliberare despre care Mîntuitorul zice: „Și veți cunoaște adevărul și adevărul vă va face liberi” (Ioan 8, 32) Adevărul? Adică realitatea puterii Dumnezeiești, descătușată de viclenele amăgiri ale ispitelor diavolești, deoarece toată înstrînarea de Adevăr, este minciună, lipsă de lumina fericitoare ce o dă Adevărul. Pe bună dreptate cîntărea biserică ține să prezinte această înstrînare ca o temniță, zicînd: „Scoate din temnița sufletul meu ca să se mărturisească numelui Tău”.

Îată-ne în fața unei alternative, a unei deliberați: a păcătui și a suferi chinuitor, sau a suferi luîndu-ți crucea înfrînării și a răbdării ca să trăiești puterea Dumnezeului Celui viu?

Dacă suferințele crucii urmării lui Hristos nu sînt ușoare, cele ale urmării păcatului sînt îngrozitoare. Deci „a fi sau a nu fi”.

În lumina dreptei judecări în fața acestor două realități, mai poți să stai îndoit, sau căldicel, cînd diferențele dintre ele sînt așa de mari? Îată o întrebare ce așteaptă un răspuns.

Bunul nostru Dumnezeu, ca pedagog după expresia lui Clement Alexandrinul, în pedagogia Sa divină, dacă nu luăm o hotărîre categorică în a urma Lui, ne pune El o cruce a suferinței pe umerii noștri. Nu o cruce distrugătoare, ci tîmăduitoare, dătătoare de viață, tîind în carnea vie a patimilor noastre, asemenea medicului operator în rana sîngerindă a bolnavului, cu scopul tîmăduirii, însănătoșirii.

La prima vedere s-ar putea ca operația să fie rău înțeleasă atîc cea a Mîntuitorului cît și a medicului și chiar aspru criticată, dar după tîmăduirea rănilor, păcătorul și a rănilor trupului, le vom mulțumi, ca unor mari binefăcători și tîmăduitori ai sufletelor și ai trupurilor noastre.

Ce încercăm noi în fața suferințelor vieții? Să fugim? Unde pe Pămînt? Să credem că vom scăpa? Poate sîntem prea pretențioși. N-au scăpat marii sfînți ai Bisericii, nici chiar Mîntuitorul suferind nu pentru păcatele Sale, ci pentru ale noastre. Ce mai neliniștit angajare? „Căci cu greu zice Sf. Apostol Pavel va muri cineva pentru un păcătos; dar pentru cel bun poate se hotărîște cineva să moară. Dar Dumnezeu își arată dragostea Lui față de noi, prin aceea, căci pentru noi Hristos a murit cînd noi eram încă păcătoși” (Rom. 5, 6).

Rezolvarea nu constă în încercarea de a fugi de suferință, nici în credința falsă că vom scăpa de ea ci în convingerea fermă că singura salvare este întîrîrea noastră în puterea dumnezeiască ce se revărsă din Sfînta Treime, precum raza din soare, care putere este în stare să facă față oricăror suferințe, oricăror încercări pe care le vom întîlni pe cărările vieții pînă la sfîrșitul vieții noastre. Celelalte încercări sînt doar surrogate ce nasc complicații peste complicații și ca urmare suferințe peste suferințe. Deci să nu fugim, ci să ne întărim.

Că e cu putință această plînire ne stau mărturie atîtea cete de sfînți și martiri, începînd cu Sfîntul Arhidiacon Ștefan, care mergeau la moarte cu fața senină spre marea umine a pîgînilor.

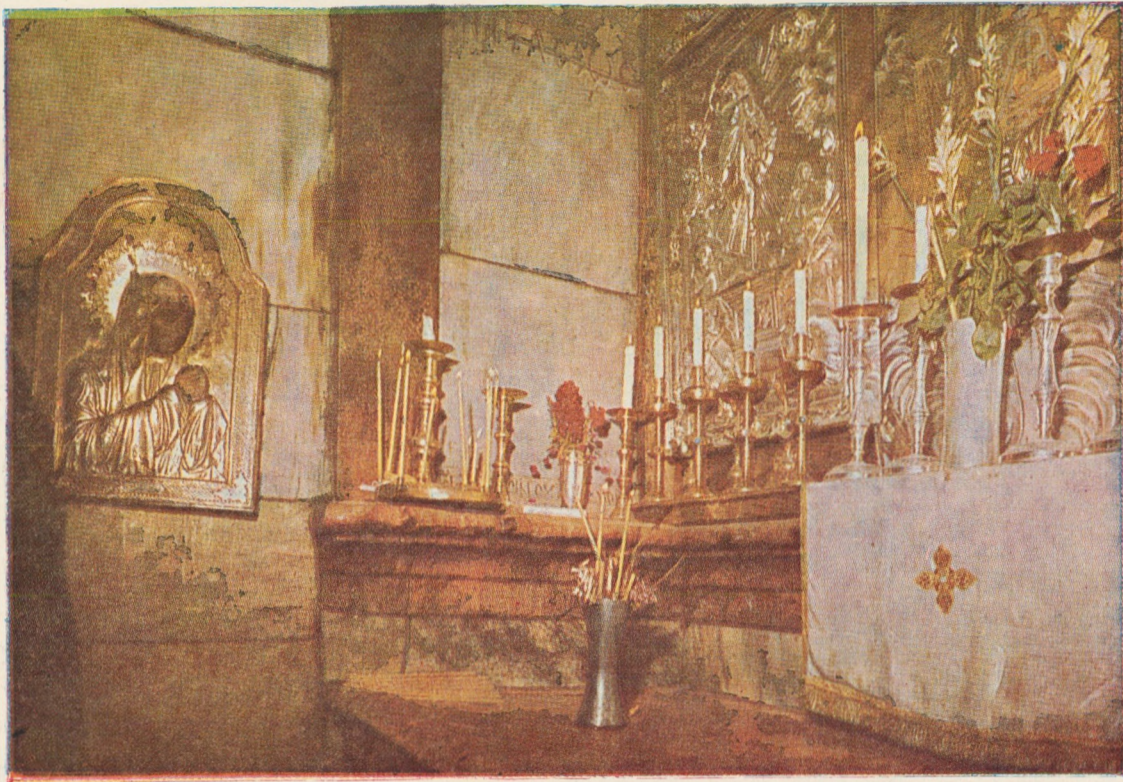
Îndemnul la meditație. Încercăm să ne dobîndim această convingere pentru folosul vremelnic și veșnic al nostru și al copiilor noștri, sau facem alte și alte planuri amăgindu-ne.

În concluzie, adevărata eliberare constă în eliberarea noastră din păcat, posibilă omeneste.

Toate celelalte zise eliberări sînt relative și vor avea un rost numai dacă vor fi stăpînute de această autentică eliberare.

Nu se poate dobîndi această eliberare fără un ajutor dumnezeiesc, fapt pentru care s-a intrupat însuși Fiul lui Dumnezeu, El pe bună dreptate s-a numit Mîntuitorul nostru, adică eliberatorul nostru din robia păcatului.

† IOAN CRISANUL

„SĂ NE LUMINĂM POPOARE!”

„Ziua Învierii, să ne luminăm popoare!” — spunem, între alte multe și zidoare rostiri, în zilele de Paști, toate chemîndu-ne să ne împărtășim fiecare din „viețelul cel gras”, după cuvîntul Sf. Ioan Gură de Aur, adică din negrăitile daruri ale Învierii Domnului nostru Iisus Hristos. Înviere prin care „toate se umplu de lumină, și Cerul și pămîntul și cele dedesubt”.

„Ziua Învierii, să ne luminăm popoare!” Ce negrăită chemare la edificare lăuntrică, nu numai a înșilor în parte, ci, iată, a tuturor popoarelor; ce negrăită chemare la larghete sufletească, nu numai pe planul mic din cadrul familial și al obștei în care viețuim fiecare, ci și pe planul mare al relațiilor dintre popoare; ce fierbinte chemare la înfrățire, îngăduință și toleranță, nu numai între noi, în cadrul mediului social în care ne este dat să trăim, ci și al înfrățirii între toate popoarele, cu consecințele sale binefăcătoare pentru mai binele omenirii de astăzi, al Europei în special, acum cînd se tinde cu bun temel spre o casă comună a tuturor popoarelor bîtrînilor nostru continent.

Astfel de daruri ale Învierii Domnului pentru poporul nostru sînt, după cum se știe și se poate constata de oricine, realități evidente. Dar nu numai la Paști, cînd ne dăm cu toții sărutarea păcii, după o veche rînduală creștinească, ci am putea spune că larghetea sufletească, blîndetea, toleranța față de semenii și față de alte neamuri, ospitalitatea dusă uneori pînă la incredibil și alte asemenea sînt trăsături ființiale ale sufletului poporului român. Acest lucru se poate constata nu numai în viața sa de zi cu zi, din saluturile și vocabularul său deosebit de bogat în expresii ale omeniei, ci și în obiceiurile sale, în arta sa arhitecturală, în poeziile sale, în portul său, predominant alb, culoarea nevinovației, și în toate ale

sale, ceea ce, de altfel, s-a reflectat și în momentele cruciale ale istoriei sale. Cîteva exemple: „Eu (numele) jur în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh, Dumnezeului celui viu, cum, ca român voi susține totdeauna națiunea noastră română pe calea dreaptă și legitimă și o voi apăra cu toate puterile în contra oricărui atac și asupririi; Nu voi lucra niciodată în contra drepturilor și intereselor națiunii române, ci voi ținea și apăra Legea și limba noastră română, precum libertatea, egalitatea și fraternitatea; peste aceste pricine voi respecta toate națiunile ardelen, pofînd egală respectare de la dînsule, nu voi asupri pe nimeni, dar nici nu voi suferi să se asuprească nimeni” — se spune în jurămîntul ostașilor lui Avram Iancu din 1848. Iar în Manifestul „crășorului” adresat națiunii maghiare se spune între altele: „Firea ne-a așezat într-o patrie ca împreună să asudăm cultivînd-o, împreună să gustăm dulceața fructurilor ei... Convingeți-vă deplin că între noi și voi armele niciodată nu pot decide”.

Aceleași principii de largă înțelegere, lipsite total de exclusivism, simțăminte de creștinească dragoste față de conaționali lor au călăuzit pe români și în 1918 la constituirea statului național unitar român, călăuzit și atunci în a se da „drepturi desăvîșite tuturor neamurilor din țară”, cum se spune într-un document.

La aceeași dragoste întreoalită vă chemăm și acum stîmți și iubiți frați ungueri și secui, vă chemăm și acum, în aceste zile în care trebuie să punem umărul cu toții la ridicarea acestor țări din îngrozitoarea stare în care a lăsat-o dictatura, ca împreună să ne bucurăm de „dulceața fructurilor” acestui pămînt, după cum spunea Avram Iancu, „frupturii” sau roade din care știți prea bine stîmți frați că noi, românii, nu ne-am permis niciodată să luăm ceea ce nu ni se cuvenea și, mai ales, în defavoarea altor conaționali de-ai noștri. Dimpotrivă, am lăsat totdeauna de la noi numai să fie bine, să fie pace, căci

noi nu iubim vrajba, nu iubim încăierările, conduși fiind mereu de ceea ce Sf. Scriptură ne spune că „cel care apasă pe cel sărman defaimă pe Ziditorul lui” (Pilde 14, 31), precum și de convingerea că „dreptatea este cea care înalță un popor” (Pilde 14, 34). „Noi sîntem curați în suflet — spunea în aceste zile un țaran român maramureșan pe marginea evenimentelor de la Tg. Mureș. Noi sîntem așa cum ne vedeți: primitori, iubitori, darnici... La noi nu sînt porți, ziduri și o temniță... Noi n-am vrut niciodată răul nimănui... măcar că alții s-au uitat cu viclenie și cu ură la noi”.

Drept aceea, stîmți și iubiți frați ungueri și secui, Vă rugăm din toată inima, cei ce mai sînteți prinși în lanțul dezonorant al dușmăniei și disprețului față de nația noastră, vă rugăm stăruitor, spre binele nostru al tuturor, deschideți-vă ochii minții și vedeți în ce veac trăim, cînd toate popoarele, și mai ales aici în Europa, își dau mîna și își pun mîntă lingă mîntă pentru a face față marilor probleme ale lumii de astăzi; vă rugăm, ca pe Dumnezeu, cum zice românul, ajutați-ne să uităm cît de cît bisericile care ne-au fost dărmate în decursul vremii aici în Transilvania, nevinovate ca și noi, doar pentru că erau ortodoxe românești, ajutați-ne să ne plîngem fără gînduri necreștine părinții, fiii și fiicele intrăți în pămînt înainte de vreme doar pentru că erau români; ajutați-ne să nu ne mai amintim de actele samavolnice din anii 40-44, pe care le-am trăit atîția dintre noi și care, în zile ca cele din preajma Bunei Vestiri, fără voia noastră ne-au venit potop în mîntă.

„Ziua Învierii, să ne luminăm popoare!”... Unul pe altul să ne îmbrățișăm, să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru Înviere”. Așa cîntăm noi la Paști și așa ne străduim să și trăim.

Doamne, Tu care cunoști inimile tuturor, rămîi cu noi, cu toți fiii acestui țării, și ne ajuta să trăim ca buni fii ai Tăi și frați întreoalită.

Arhid. Gh. Papuc

„Cela ce răstignire ai răbdat, și moartea ai stricat, și ai înviat din morți, împacă viața noastră, Doamne, ca un atotputernic”.

„Ziua Învierii și să ne luminăm cu prăznuirea și umul pe altul să ne îmbrățișăm. Să zicem: fraților! și celor ce ne urăsc pe noi, să iertăm toate

pentru Înviere și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcînd, și celor din mormînturi viață dăruindu-le”.

„Dar un lucru trebuie” (Lc. 10, 42)

Este binecunoscută relatarea evanghelică despre popasul Domnului în casa prietenilor Săi din Betania: Lazăr, Marta și Maria.

N-a fost săvîrșită cu acea ocazie nici o minune și nici altoeva mai aparte nu s-a întîmplat și cu toate acestea respectiva pericopă evanghelică din Lc. 10, 38-42 a devenit tema unei interesante reprezentări iconografice.

Ceea ce constituie nota definitorie a narațiunii este remarcă făcută de Mîntuitorul la plîngerea Martei că a fost lăsată să se ostenească singură pentru a-L sluji pe oaspete, pe cînd sora ei stă și ascultă cuvintele Lui. „Marto, Marto — răspunde Domnul — te îngrijești și pentru multe te silești, dar un lucru trebuie...”

Lucrul la care n-a luat aminte Marta este tocmai acela pe care sora ei Maria îl sesizase ca fiind de cea mai mare importanță: să fie cît mai aproape de Domnul și să-I asculte cuvîntul de învățătură.

Ocazia era într-adevăr deosebită și nu era iertat să fie nesocotită. Răminea desigur timp și pentru împlinirea legilor ospetiei, dar acum prioritară trebuia să fie grija pentru dobîndirea celor folositoare sufletului. Mîntuitorul a poposit în casa prietenilor Săi nu atît pentru a primi și a fi slujit ci pentru a dăru și a sluji El. La acest lucru, despre care Domnul a afirmat că nu poate să lipsească, este imperios necesară să cugetăm și noi, românii, acum cînd, după aproape o jumătate de secol ne-a fost dat să ne putem făuri o viață nouă și demnă, pe măsura aspirațiilor și structurii noastre sufletești. Sîntem un popor creștin de la origine. Morala evanghelică este parte constitutivă a concepției noastre despre viață. În calendar avem înscrise

nume de martiri români care și-au jertfit viața pentru credința ortodoxă străbună. Sînt apoi numele celor pe care istoria noastră le așează la loc de înaltă cinstire, tot pentru același fierbinte devotament față de Hristos și sfînta Sa Biserică, precum este cazul cu Constantin Brîncoveanu și fiii săi, decapitați de turci pentru că n-au voit să apostatizeze.

În îndelungată și întunecată perioadă a dictaturii s-a acționat, clipă de clipă și în chipul cel mai perfid posibil, pentru a se șterge tocmai această defnitorie și adînc întipărită pe creștină în ființa noastră.

Acum este momentul să acționăm spre a stăvilim procesul de înstrăinare a poporului nostru de valorile veșnice ale creștinismului.

Să ne reîntoarcem cu toții degrabă la Dumnezeu și să reînviem tradiția de viață creștinească în care au petrecut și au adormit străbunii.

Acesta este lucrul care trebuie și despre care ne atenționează Mîntuitorul. Printr-un alt cuvînt al Său, Domnul ne îndeamnă: „Căutați mai întîi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adăuga vouă” (Mt. 6, 33).

Într-adevăr, să înțelegem acum cît de nefirească și păgubitoare a fost pentru noi românii politica promovată de vechiul regim de îndrumare a vieții noastre naționale pe făgașul unei ideologii totalitare, potrivnică oricărei credințe și în special creștinismului. Să nu uităm, în aceste momente cruciale că „De n-ar zidi Domnul casa, în zadar s-ar ostemi cei ce o zidesc; de n-ar păzi Domnul cetatea, în zadar ar priveghia cel ce o păzește” (Ps. 126, 1).

Pr. prof. D. Abrudan

